

Rannsóknastofa í næringarfræði

Almennt yfirlit og stjórn

Rannsóknastofa í næringarfræði (RÍN) starfar samkvæmt samningi milli Landspítala og Háskóla Íslands. Aðstaða er á Landspítala þar sem RÍN deilir aðstöðu með Næringarstofu spítalans að Eiríksgötu 29.

Í stjórn RÍN sitja Ágústa Guðmundsdóttir prófessor, formaður stjórnar, Pálmi V. Jónsson dósent, Lilja Stefánsdóttir hjúkrunarframkvæmdastjóri og Oddný Gunnarsdóttir ritari stjórnar. Inga Þórsdóttir prófessor er forstöðumaður stofunnar.

Starfsmenn RÍN árið 2009 voru 22. Fimm fastir starfsmenn auk doktors- og meistaranema og verkefnaráðinn starfsmanna.

Tveir nemendur, sem unnu að lokaverkefni sínu að öllu leyti eða að hluta til á RÍN, útskrifuðust með doktorspróf 2009. Þrír nýir meistara- og doktorsnemar byrjuðu á árinu. Samtals voru 14 meistara- og doktorsnemar sem unnu að verkefnum á RÍN árið 2009, ásamt nokkrum starfsmönnum í öðrum verkefnum.

Rannsóknir

Helstu verkefni Rannsóknastofu í næringarfræði 2009 voru fjórar íhlutandi rannsóknir: Rannsókn á áhrifaþáttum fæðuvals og næringar meðal barna og foreldra sem styrkt er af Evrópusambandinu; Rannsókn á áhrifum af lengd brjóstagjafar styrkt af bandarískum rannsóknasjóðum og unnið í samstarfi við heilsugæsluna; Rannsókn á kerflíffræðilegum þáttum tengdum næringu og efnaskiptavillu styrkt af NordForsk; og Rannsókn á næringu, hreyfingu og vöðvauppbyggingu aldraðra styrkt af Tæknipróunarsjóði.

Áherslusvið stofunnar eru næring og vöxtur snemma á lífsleiðinni þ.m.t. meðganga, fósturskeið, næring og vöxtur ungbarna, barna og unglunga og áhrif þessara þátta á heilsufar bæði á barnsaldri og síðar á ævinni. Rannsóknir á lífvirkni efna í fæðu svo sem fiski og mysu hafa verið fyrirferðamiklar. Rannsóknir á næringu ungra og þungra fullorðinna einstaklinga hafa staðið yfir undanfarið ár en verkefnið er byggt á verkefnisstyrk úr 6. rammaáætlun Evrópusambandsins og tilheyrði áætluninni Seafood Plus. Rannsóknastofa í næringarfræði stundar einnig rannsóknir á næringarástandi mismunandi sjúklingahópa og undanfarið aðallega á næringarástandi aldraðra sem miðar að því að bæta heilsu og auka lífsgæði þeirra. Ein af stærri rannsóknum stofunnar er um ákvarðandi þætti mataræðis og lífsstíls. Fyrsti hluti þessarar rannsóknar var ProChildren. Verkefnið var upprunalega styrkt af 5. rammaáætlun Evrópusambandsins og gekk út á að efla og viðhalda heilsu með aukinni grænmetis- og ávaxtaneyslu meðal evrópskra skólabarna. Í framhaldi af ProChildren var skipulögð önnur rannsókn ProGreens sem nú stendur yfir. RÍN sér m.a. um gagnabankann fyrir öll löndin sem taka þátt í rannsókninni. Þetta er viðamikil íhlutandi rannsókn meðal 11 ára skólabarna sem Ása Guðrún Kristjánsdóttir nýdoktor vinnur í en hún varði doktorsritgerð í júní 2009: Næring skólabarna; Þættir sem ákvarða og stuðla að hollu mataræði.

Doktorsneminn Kolbrún Sveinsdóttir vann, í samvinnu við RÍN, að verkefninu: Bætt skynræn gæði sjávarfangs fyrir neytandann - Skynrænir gæðaeiginleikar mismunandi þorskafurða og smekkur neytenda. Matís ohf. veitti Kolbrúnu og rannsókn hennar aðstöðu, en rannsóknin tilheyrði áætluninni SEAFOODplus sem Matís og Háskóli Íslands voru þátttakendur í og var einnig styrkt af AVS rannsóknasjóði í sjávarútvegi. Niðurstöður rannsóknarinnar gefa ítarlegar upplýsingar um gæðaeiginleika þorskafurða og viðhorf neytenda.

Fjöl margar niðurstöður rannsókna hafa birst í alþjóðlegum ritrýndum fagtímaritum og fræðilegum álitgerðum. Auk þess hefur starfsfólk RÍN haldið fjölda fyrirlestra og kynnt veggspjöld á innlendum og alþjóðlegum ráðstefnum og þingum á árinu.

Samstarf og styrkir

Samstarfsaðilar í rannsóknarstörfum RÍN eru fjölmargir og er virkt samstarf við u.þ.b. 30 alþjóðlegar stofnanir og háskóla og einnig ýmsar stofnanir innanlands. RÍN hlaut á árinu 2009 nokkra minni innlenda styrki en stærstur hluti rannsóknastyrkja RÍN kom erlendis frá.

Þjónusta

RÍN veitir margs konar þjónustu út í samfélagið, bæði hérlendis og erlendis, þar sem sérfræðiþekking og rannsóknarniðurstöður stofunnar eru nauðsynlegar og nýtast til að veita áður óþekktar upplýsingar um mataræði, næringarefni og heilsu.